

آقایان غلامحسین دوانی حسابدار رسمی و پروفسور ذبیح‌الله رضایی، رییس دانشکده حسابداری دانشگاه ممفیس آمریکا توانسته‌اند نسخه نهایی « تاریخ حسابداری در ایران » را تسلیم ناشر کنند.

سال گذشته وقتی روزنامه دنیای اقتصاد برای اولین بار اعلام کرد قرار شده تاریخ حسابداری ایران به صورت یک «فصل مستقل» بخشی از کتاب با اهمیت «تاریخ حسابداری جهان» درآید کمتر کسی باور می‌کرد این مهم به این سرعت جامه عمل بپوشد.

باخبر شدیم آقایان غلامحسین دوانی حسابدار رسمی و پروفسور ذبیح‌الله رضایی، رییس دانشکده حسابداری دانشگاه ممفیس آمریکا توانسته‌اند نسخه نهایی «تاریخ حسابداری در ایران» را تسلیم ناشر کنند. در این خصوص گفت‌وگویی با آقای غلامحسین دوانی انجام شده که از نظرتان می‌گذرد...

آقای دوانی ضمن تبریک به جنابعالی که توانسته‌اید ویرایش نهایی «تاریخ حسابداری ایران» را به ناشر آمریکا تحویل دهید اگر ممکن است در این مورد توضیح بیشتری ارائه دهید.
اگر یادتان باشد سال گذشته شما مصاحبه‌ای را با پروفسور ذبیح‌الله رضایی که برای ایراد سخنرانی به ایران آمده بود ترتیب دادید که وی اعلام کرد به اتفاق اینجانب طی قراردادی که با پروفسور گری‌جون پرویتز (Previtz Jon Gary) منعقد کرده‌ایم متعهد شده‌ایم فصلی را به نام «تاریخ حسابداری ایران» تدوین و در اختیار نامبرده قرار دهیم تا در چاپ جدید کتاب «تاریخ حسابداری جهان» اضافه کند.
خوشبختانه با تقسیم کاری که بین ما انجام شد قرار شد متن اولیه را من به فارسی تهیه کنم و سپس پروفسور رضایی ضمن بازنگری الحاقات خاصی را انجام دهند. باوجود همه گرفتاری‌ها به دلیل علایق شخصی و از آنجا که اعتقاد راسخ دارد توانمندی ما ایرانی‌ها بسیار فراتر از آن هست که وجود دارد طی این مدت با تلاش بی‌وقفه‌ای که انجام شد توانستم تقریبا به همه منابعی که در این ارتباط چه فارسی و چه انگلیسی وجود داشت دسترسی یابم. یادآور می‌شود که تاریخ هر مقوله‌ای نوشتنی نیست بلکه با تحقیق و جمع‌آوری اسناد و مدارک، این تاریخ تدوین می‌شود فقط حوصله و صبر و روحیه کنجکاوی می‌خواهد تا این مهم انجام شود.

آیا افراد دیگری هم در این ارتباط به شما کمک کردند؟
با کمال تاسف به جز جناب آقای عباس ارباب‌سلیمانی عضو سابق هیات مدیره جامعه حسابداران رسمی و مدیر آموزش فعلی جامعه، احدی حاضر به مشارکت نشد. البته از همان آغاز هم برای ما روشن بود که به دلیل فقدان فرهنگ کار تیمی و فقدان منبع مالی نباید انتظار خاصی داشته باشیم. ما تا مرحله پیش‌نویس اولیه دوتایی کارکردیم بعد پیش‌نویس اولیه را به تنی چند از استادان و همکارانی که هم علاقه‌مند و هم به زبان انگلیسی مسلط بودند ارسال کردیم اما دریغ از یک پاسخ، جز لطف دوستانه جناب ارباب‌سلیمانی که هم اصلاحات نگارشی را یادآور شدند و هم نکات بااهمیتی را یادآور شدند که به

متن اضافه کردیم. به هر حال چون ما تعهد ارائه پیش‌نویس را تا پایان اکتبر داده بودیم متن را با حوصله نهایی به ناشر تحویل دادیم.

فکر می‌کنید دلیل مشارکت نکردن سایر دوستان چه بوده است؟
بدون تعارف عرض کنم، اول اینکه ما روحیه کار جمعی ضعیفی داریم و بیشتر انتظار داریم کنترل کار، دست خودمان باشد (لیدر باشیم) یا حتی بیشتر از اینها می‌خواهیم یک تاریخ جدید را خودمان بنویسیم! در حالی که تاریخ نوشته شده وجود دارد. به طور مثال دو تن از همکاران ترکیه‌ای ما تاریخ نسبتا جامعی از حسابداری قبل و بعد از اسلام را تدوین و ارائه کرده‌اند یا تاریخ حسابداری جهان همانطوری که عرض کردم در هشت مجله قبلا تهیه شده که بخش‌های قابل توجهی از آن به خاورمیانه و جهان اسلام بازمی‌گردد. اما در مورد نقش حسابداری در ایران منبع خاص انگلیسی وجود نداشت، اما در چند کتاب فارسی تاریخچه نسبتا مختصری از چگونگی پیدایش حسابداری نوین در ایران بحث شده که ما هم با ذکر منبع و ماخذ از بیشتر این نوشته‌ها استفاده کردیم.

فکر می‌کنید این کتاب چه موقع چاپ و منتشر شود؟
توجه کنید که این یک کتاب نیست، بلکه یک فصل از چهار جلد کتاب است که جلد اول تاریخ حسابداری امریکا، جلد دوم، تاریخ حسابداری اروپا شامل کشورهای (بلژیک، فرانسه، آلمان، ایتالیا، هلند، لهستان، اسپانیا، سوئد، سوئیس، انگلستان) و جلد سوم، تاریخ حسابداری آسیا و اقیانوسیه شامل کشورهای (ژاپن، اندونزی، چین، استرالیا، و کره جنوبی) که به تازگی منتشر شده و جلد چهارم، تاریخ حسابداری خاورمیانه و آفریقا شامل کشورهای (ایران، مصر، عربستان، امارات متحده عربی که به زودی منتشر خواهد شد. هر سه جلد اول این مجموعه از طریق جست‌وجو در گوگل قابل دسترسی است. البته چون به موجب قرارداد ما متعهد به ارائه آن به ناشر هستیم متاسفانه قادر نیستم قبل از چاپ آنرا در اختیار همگان قرار دهیم. یادآور می‌شود نویسندگان کتاب، سه نفر شامل آقایان Peter ،Previtz Jon Gary پروفسور سرپرستی تحت و هستند پروفسور عنوان دارای سه هر که بوده Waltan، Pelen Wolnizer .است شده تدوین کتاب این Gary Jon Previtz

اگر امکان دارد بفرمایید حق‌الزحمه شما در این ارتباط چقدر بوده است؟
سوال خوبی است. اتفاقا بنظرم چون پولی در کار نبود خیلی‌ها مشتاق مشارکت نشدند. ما به طور داوطلبانه در راستای مسوولیت‌های اجتماعی و برای اعتلای حرفه حسابداری ایران حاضر به همکاری با ناشر شدیم اما بر اساس عرف این جور کارها حق‌الزحمه‌ای معادل هزار دلار پیش‌بینی شده که به هر دو نفرمان پرداخت شود یعنی هر نفر پانصد دلار که ما رسما خواستار شده‌ایم که از خیر این مبلغ گذشته‌ایم، اما چند جلد کتاب را به صورت مجانی در اختیارمان بگذارند تا به دانشکده‌های حسابداری و نهادهای حرفه‌ای تقدیم کنیم.

مگر قیمت کتاب چقدر است؟
به نظرم بهای هر دوره کمتر از یک‌هزار دلار نباشد چون این کتاب ارزنده تاکنون چندین بار چاپ شده و در هر چاپ «تاریخ یک کشور» به آن اضافه شده است. امیدواریم ما هم هر چه زودتر شاهد چاپ و معرفی جهانی تاریخ حسابداری ایران باشیم. ما هم در این تحقیق کوشش کردیم نام «پیش‌کسوتان» و «بنیانگذاران» حرفه حسابداری را درج کنیم تا شاید سهمی از مسوولیت خودمان را نسبت به آنها ادا کرده باشیم.

پروفسور رضایی در حال حاضر به چه فعالیتی مشغول است؟
خوشبختانه هفته‌ای یکبار در تماس هستیم. از ساعت ۸ یا ۹ صبح تا ساعت ۵ بعدازظهر روزهای کاری همیشه در دانشگاه در دسترس است و همواره در حال نوشتن، تدریس، مسافرت‌های علمی و سخنرانی‌های جهانی است تا آنجا که من اطلاع دارم ایشان تنها استاد رشته حسابداری است که کتاب‌هایش توسط انتشارات وایلی و مک‌گروهیل چاپ و منتشر می‌شود. موسسه حسابرسی دایارایان درصدد است که کتاب اصول حسابداری را با همکاری نامبرده تدوین و چاپ کند که پیش‌نویس اولیه آن

خوشبختانه دو ماه قبل تسلیم ایشان شده است.